

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 9/06-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť H. S., P., zastúpenej advokátkou JUDr. V. S., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Katastrálneho úradu v P., Správy katastra P., pri zápise vlastníctva na základe verejnej listiny, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť H. S. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. novembra 2005 doručená sťažnosť H. S., P. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. V. S., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Katastrálneho úradu v P. (ďalej len „katastrálny úrad“), Správy katastra P. (ďalej len „správa katastra“), pri zápise vlastníctva na základe verejnej listiny.

Sťažovateľka uviedla, že 3. februára 2003 bolo správe katastra doručené uznesenie Okresného súdu v Prešove (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. D 2539/01, Dnot 15/2002 z 21. augusta 2002, obsahom ktorého bolo schválenie dohody dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiteľovi A. I. N., naposledy bytom P. Predmetom dedičstva bol nehnuteľný majetok v katastrálnom území P. zapísaný na LV č. 6073 ako mpč. 1653/3 – roľa o výmere 4280 m², mpč. 1653/4 – neplodná plocha o výmere 1663 m² spolu s rodinným domom súp. č. 3539 na parcele KN 9427/2 s príslušenstvom, ktorý sťažovateľka ako jedna z oprávnených dedičov nadobudla do vlastníctva v podiele 1/7.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že listom z 12. júna 2003 správa katastra vrátila predmetnú listinu zaevidovanú pod č. Z 341/2003 s odôvodnením, že parcela KN 9427/2, na ktorej v zmysle uznesenia o dedičstve má stáť rodinný dom súp. č. 3539, sa v evidencii katastra nehnuteľností nenachádza a ani stavba nie je v katastrálnej mape zakreslená. Správa katastra v tejto súvislosti žiadala od dedičov predložiť originál geometrického plánu na zameranie rodinného domu, ako aj doklad o pridelení súpisného čísla.

Listom z 20. júna 2003 sťažovateľka žiadala správu katastra o zapísanie skutočností vyplývajúcich z uznesenia okresného súdu o dedičstve na hluchý list vlastníctva č. 6073 aj bez požadovaných dokladov, argumentujúc tým, že uznesenie o dedičstve je verejnou listinou vyhotovenou na základe zákona.

Sťažovateľka sa namietajúc postup správy katastra ako úmyselné oddiaľovanie zápisu vlastníctva obrátila so sťažnosťou na nadriadený katastrálny úrad (6. júla 2005), ako aj na Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky ako ústredný orgán (5. septembra 2005 a opakovane 25. októbra 2005).

Podľa sťažovateľky napriek tomu, že sa domáhala preskúmania postupu správy katastra pri zápise jej vlastníctva prostredníctvom vecne nadriadených správnych orgánov a žiadala príslušnú nápravu, jej požiadavkám v tomto smere doteraz nebolo vyhovené. Uvádza, že kompetentné správne orgány (katastrálny úrad a správa katastra) pokračujú

naďalej v priet'ahoch v konaní o zapísanie jej vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností napriek tomu, že podľa nej sú splnené všetky zákonné podmienky pre tento zápis.

Podľa tvrdenia sťažovateľky bol zásah do jej označených základných práv spôsobený a naďalej trvá v dôsledku nekonania dotknutého správneho orgánu, ktorý bol oprávnený a príslušný v jej veci konať a vybaviť ju (zapísať vlastnícke právo do katastra).

Na základe uvedeného sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal katastrálnemu úradu, správe katastra, aby vo veci konali a na základe verejnej listiny zapísali jej vlastníctvo, priznal jej primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 Sk za každý rok priet'ahov konania (2003, 2004 a 2005).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02).

Podľa obsahu sťažnosti je jej predmetom tvrdenie sťažovateľky o tom, že nečinnosťou katastrálneho úradu, správy katastra, boli porušené jej základné práva podľa čl. 12 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy.

Pre rozhodnutie ústavného súdu boli rozhodujúce nasledovné právne úvahy a právne posúdenie predmetu konania:

Postup pri zápise práv k nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností ustanovuje zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“). Podľa tohto zákona práva k nehnuteľnostiam sa do katastra nehnuteľností zapisujú záznamom na základe verejnej listiny, v okolnostiach prípadu uznesenia okresného súdu sp. zn. D 2539/01, Dnot 15/2002 z 21. augusta 2002.

Podľa § 36 ods. 1 citovaného zákona správa katastra posúdi, či je predložená verejná listina alebo iná listina bez chýb v písaní alebo v počítaní a bez iných zrejmých nesprávností a či obsahuje náležitosti podľa tohto zákona. Ak táto listina je spôsobilá na vykonanie záznamu, správa katastra ju zapíše, v opačnom prípade ju vráti s upozornením na nedostatky.

Podľa § 42 ods. 2 písm. c) katastrálneho zákona verejná listina alebo iná listina musí okrem iného obsahovať označenie nehnuteľností podľa katastrálnych území, parcelných čísel pozemkov evidovaných v súbore popisných informácií, druhov pozemkov, súpisných čísel stavieb a spoluvlastníckych podielov vyjadrených zlomkom k celku.

V okolnostiach prípadu nehnuteľnosti, ktoré sťažovateľka zdedila spolu s ostatnými dedičmi na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. D 2539/01, Dnot 15/2002 z 21. augusta 2002, nie sú v katastri nehnuteľností doteraz vôbec zapísané. Preto podľa záveru kompetentného správneho orgánu je potrebné zároveň s osvedčením o dedičstve doložiť i listiny potrebné na zápis nehnuteľností, a to v prípade rodinného domu listinu o pridelení súpisného čísla, v prípade pozemku parc. č. 9427/2 geometrický plán, ktorým bol vytvorený. Podľa tohto správneho orgánu vlastnícke právo k predmetu dedičstva, t. j. k stavbe a k pozemku, môže byť v katastri nehnuteľností zapísané až po splnení požadovaných podmienok zo strany oprávnených dedičov (okrem iných aj zo strany sťažovateľky).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je jeho právomoc vec meritórne skúmať založená výlučne v prípadoch, keď medzi napadnutým rozhodnutím alebo postupom dotknutého orgánu a namietaným porušením základných práv a slobôd existuje súvislosť, z ktorej vyplýva otázka ústavného významu a intenzity (I. ÚS 19/02). V danom prípade však ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné zaoberať sa otázkou, či medzi napadnutým postupom dotknutého orgánu a označenými právami sťažovateľky je vôbec súvislosť, z ktorej by vyplývala otázka ústavného významu a intenzity.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci totiž riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je

právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01).

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia sa postupom správneho orgánu rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250t ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku fyzická alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť.

Týmto zákonným postupom sa zabezpečuje ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Toto právo zahŕňa aj právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá sa domáha, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť v lehote, ktorú zároveň určí. Orgán verejnej správy nekoná spôsobom určeným príslušným právnym predpisom, najmä ak je v konaní nečinný a uvedenou nečinnosťou je fyzická alebo právnická osoba ukrátená na svojich právach.

Sťažovateľka skutkovo namieta nečinnosť (pomalé konanie) orgánu štátnej správy, a preto podľa § 244 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku je na konanie vo veci príslušný správny súd.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie svojich základných práv podľa označených článkov ústavy, treba konštatovať, že sťažovateľka sa v okolnostiach prípadu vôbec nedomáhala na príslušnom súde ochrany svojich označených práv (túto skutočnosť nepreukázala ani to netvrdí v sťažnosti).

Keďže sťažovateľka namietala, že postupom katastrálneho úradu, správy katastra, došlo k porušeniu jej označených základných práv, a keďže proti nečinnosti orgánov

verejnej správy poskytujú ochranu všeobecné súdy v rámci správneho súdnictva (III. ÚS 72/02, II. ÚS 136/02, I. ÚS 9/02), ústavný súd bol nútený sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nedostatok právomoci ústavného súdu zaoberať sa sťažnosťou sťažovateľky nemožno odstrániť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o ďalších nárokoch je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 3 ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti osobitne nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. januára 2006